

Лебединець В. О., Шпичак О. С., Коваленко Св. М., Зарічкова М. В., Фетісова О. Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Аналіз поточного стану впровадження системи управління якістю в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету

promek-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. Не зважаючи на складну ситуацію в країні через війну, міграцію населення й суттєве погіршення економічних показників, питання впровадження й розвитку систем управління якістю (СУЯ) у вітчизняних закладах освіти набуває все більшої актуальності, оскільки саме якість підготовки молодих фахівців є основною умовою зміцнення вітчизняної економіки та соціального сектору країни у подальші роки.

Метою даної роботи є проведення аналізу впровадження системи управління якістю в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації (ІПКСФ) Національного фармацевтичного університету (НФаУ).

Для реалізації цієї мети необхідно було вирішити наступні завдання:

- провести огляд результатів реалізації плану дій з впровадження СУЯ на базі ІПКСФ НФаУ;
- визначити стан відповідності діяльності Інституту вимогам стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 та внутрішнім вимогам СУЯ;
- проаналізувати відповідність документованих процедур і форм записів вимогам, встановленим у СУЯ НФаУ.

Об'єктом дослідження є СУЯ, побудована відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 та вимог законодавства у сфері освіти і науки України.

Предметом дослідження є СУЯ в ІПКСФ НФаУ.

У роботі були використані: логічний і системно-аналітичний методи; метод порівняльного аналізу; проблемно-орієнтований; діагностичний та статистичні методи аналізу.

У зв'язку із впровадженням СУЯ в НФаУ у 2015 р., яка була сертифікована на відповідність стандарту ДСТУ ISO 9001:2008, а потім і ДСТУ ISO 9001:2015, постало питання щодо розширення сфери охоплення СУЯ шляхом включення до неї також і ПККСФ.

Це питання постало на підґрунті того, що відповідно до п. 1.2 Положення ПОЛ А 3.3-22-065 «Про Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету» Інститут не є юридичною особою та не має права виступати засновником інших установ, підприємств, товариств, входити у будь-які об'єднання юридичних осіб. Таким чином, практична діяльність Інституту має повністю узгоджуватись із тими принципами й організаційними підходами, що діють в межах СУЯ НФаУ.

Рішення щодо впровадження СУЯ стало логічним етапом розвитку ПККСФ, наслідком необхідності відповідати сучасним вимогам і викликам, оптимізації організаційної, педагогічної та науково-методичної складових діяльності закладу задля більшої задоволеності вимог і очікувань здобувачів післядипломної освіти (інтернів та слухачів циклів підвищення кваліфікації).

Протягом проєкту формування СУЯ в ПККСФ було розроблено відповідний план дій, за яким переглянуто регламентацію більшості процесів діяльності, зокрема – планування й контроль навчального процесу, організація проведення наукових досліджень, методичного забезпечення, профорієнтаційної й рекламно-агітаційної роботи тощо. При цьому взаємозв'язок між процесами СУЯ ПККСФ будувався таким чином, щоб результат діяльності кожного з них узгоджувався не лише з іншими внутрішніми процесами, але й відповідними процесами Університету як головної організації. Таким чином усувається чи мінімізується одна з головних причин організаційних проблем вітчизняних закладів освіти – неузгодженість діяльності різних структурних підрозділів.

Згідно із вимогами стандарту ДСТУ ISO 9001:2015, усі впроваджені в ПКСФ процеси є стандартизованими й описаними у відповідних задокументованих процедурах (ДП) за циклом PDCA (Планування – Виконання – Перевірка – Дії з поліпшення), тобто задокументовані описи містять алгоритми виконання дій на всіх етапах циклу PDCA, з визначенням порядку виконання цих дій, відповідальними особами, формами звітності та посиланнями на документами нижчих рівнів.

Нами було проаналізовано основні етапи впровадження СУЯ в ПКСФ відповідно до вимог стандарту ISO 9001:2015 та вимог чинної законодавчої й нормативної бази України. Зокрема, був зроблений аналіз планів і звітів щодо виконання вимог СУЯ в директораті та на кафедрах Інституту, а також у Центрі дистанційних технологій освіти і допоміжних підрозділах закладу.

Було зроблено оцінку узгодженості внутрішніх нормативів Інституту з чинними в НФаУ положеннями, інструкціями, документованими процедурами, стандартними операційними процедурами та іншими керівними документами.

У ході дослідження було визначено, що результатом проведених керівництвом і працівниками Інституту робіт стало підвищення ефективності дій з планування й контролю діяльності, більш чітке розмежування обов'язків і повноважень між працівниками, зменшення непродуктивних витрат часу й ресурсів закладу, структурування звітності тощо. У свою чергу, результатом цих змін стало збільшення відповідальності стосовно виконання своїх обов'язків, збільшення мотивації й цілеспрямованості у роботі працівників Інституту.

Основним чинником позитивних змін, на наш погляд, стало запровадження процесного підходу до управління: встановлення та розуміння усіх взаємопов'язаних між собою процесів та управління ними як системою. Це надало можливість досягати планові цілі більш ефективно, а також створило умови для систематичного об'єктивного моніторингу й вимірювання показників результативності процесів, оцінювання ризиків і можливостей з подальшим

вжиттям коригувальних і запобіжних дій, удосконаленням робіт і підвищенням показників діяльності Інституту.

Таким чином, впровадження СУЯ в ІПКСФ стало, безперечно, корисним для удосконалення діяльності Інституту. Втім, оптимізація системи управління є складним і довготривалим проектом, тому попереду ще багато неформальної, й творчої роботи, яка, без сумніву, буде виконуватись професійно і відповідально.